

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, dnia 16 marca 2017 r.

WPS-I.431.1.7.2017.JG

**Pani
Ewa Wąsik
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 15 - 22 lutego 2017 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy.

Przedmiotem kontroli było świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń 8 marca 2017 roku, przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy były świadczone: w 2015 roku łącznie dla 56 osób (w tym dla 12 osób z chorobą psychiczną, 22 niepełnosprawnych intelektualnie oraz 22 z autyzmem), średnio w wymiarze 15,13 godziny miesięcznie na jedną osobę, a w 2016 łącznie dla 43 osób (w tym dla 9 osób z chorobą psychiczną, 19 z niepełnosprawnością intelektualną i 15 z autyzmem) średnio w wymiarze 17,49 godziny miesięcznie na jedną osobę.

W 2015 roku plan budżetu w Rozdziale 85228 przyjęto na poziomie 191 000,00 zł. i wykonano w kwocie 190 122,90 zł. W 2016 roku plan budżetu w Rozdziale 85228 wynosił 194 600 zł. i został wykonany w kwocie 190 652,00 zł. Jednostka nie wykazała zaangażowania środków własnych.

W kontrolowanym okresie wykonawcami specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów były podmioty zewnętrzne, wylaniane w wyniku przetargów nieograniczonych. Na realizatora specjalistycznych usług opiekuńczych w 2015 roku wybrano Firmę „Vital Plus z siedzibą 03-450 Warszawa, ul. Ratuszowa 11. Ustalona w umowie stawka za jedną godzinę świadczenia wyniosła wówczas 18,70 złotych. W 2016 roku w drodze przetargu wybrano Fundację „Zdrowie” z siedzibą 04-730 Warszawa, Al. Dzieci Polskich 17. W okresie obowiązywania pierwszej umowy z tym podmiotem (01.01.2016r. – 31.10.2016r.) stawka za jedną godzinę świadczenia wynosiła 20 zł. Druga umowa zawarta na okres od 01.11.2016r. – 31.07.2017r. określiła tą stawkę na poziomie 28 zł. za godzinę.

W trakcie kontroli poddano analizie wszystkie, przedstawione przez koordynatora usług z Fundacji ZDROWIE, dokumenty mające potwierdzić kwalifikacje i doświadczenie zawodowe osób, które były zatrudniane przez ten podmiot i bezpośrednio wykonywały świadczenie dla mieszkańców Dzielnicy Mokotów pod kątem zgodności w wymogami § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, odpłatność za świadczone usługi ustalał Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów biorąc pod uwagę sytuację dochodową i majątkową osoby objętej pomocą oraz w oparciu o aktualnie obowiązujące kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej. Analiza dokumentacji wykazała prawidłowe zastosowanie wskaźników odpłatności zawartych w § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Z przedstawionego w trakcie kontroli zestawienia wynika, że w badanym okresie wyliczana odpłatność wynosiła od 1,5 % do 100 % stawki godzinowej. W przypadkach, gdy dochód klienta był niższy od ustawowego kryterium dochodowego, usługi były świadczone nieodpłatnie. Kwot odpłatności niższych od 20 złotych nie pobierano zgodnie z § 4 ust.7 ww. rozporządzenia. Część świadczeniobiorców zwalniano częściowo lub całkowicie z ponoszenia odpłatności.

W czasie kontroli analizie poddano dokumentację indywidualną 20 osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Oceniając pozytywnie z nieprawidłowościami realizację zadania stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza akt potwierdzających kwalifikacje wszystkich bezpośrednich wykonawców usług z Fundacji „Zdrowie” realizujących usługi w 2016 r. i 2017 r. wykazała, że w 7 przypadkach nie posiadali oni wymaganych kwalifikacji zawodowych do świadczenia tej formy pomocy

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

2. W aktach 4 osób korzystających z usług (na 20 skontrolowanych) nie stwierdzono jednoznacznych dokumentów potwierdzających chorobę psychiczną (sprawa Pani U.G., Pani R.Z., Pani M.D., Pani K.P.). Ze szczegółowej analizy wynika niewątpliwa potrzeba udzielenia wsparcia tym osobom, ale na podstawie przedstawionych dokumentów nie powinny być to specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. W 10 przypadkach na 87 skontrolowanych postępowań wydawano decyzje przyznające świadczenie w terminie późniejszym niż początek okresu na jaki przyznawano pomoc tzn. rozpoczęcie realizacji świadczenia miało miejsce przed datą wydania decyzji, naruszając tym samym przepis art. 106 ust. 1 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
4. Wydawane przez OPS decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy wskazane w art. 107 k.p.a., jednakże w wydawanych decyzjach nie zamieszczano pełnego uzasadnienia faktycznego oraz prawnego podjętego rozstrzygnięcia. W kwestiach dotyczących odpłatności nie używano adekwatnych do konkretnej sytuacji określeń, tzn. *nieodpłatnie* wówczas jeśli dochód jest niższy niż kryterium, *nie pobiera się* gdy naliczona odpłatność jest niższa niż 20 zł, *osoba zwolniona częściowo lub całkowicie* z ponoszenia odpłatności.
5. Wydawane decyzje administracyjne nie zawierały potwierdzenia ich odbioru, co jest niezgodne z zapisami art. 39 i art. 46 § 1 k.p.a.
6. Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk na 1 pracownika socjalnego. Ustalono, że na jednego pracownika socjalnego przypadało około 3 444 mieszkańców Dzielnicy oraz średnio 60 środowisk objętych wsparciem, co jest niezgodne z zapisem art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto zwrócono również uwagę na fakt, iż pomimo złożenia 2013 r. do Archiwum Państwowego projektu dokumentów: *Instrukcja o organizacji i zakresie działania Archiwum Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy* oraz *Jednolity rzeczowy wykaz akt dla Ośrodka Pomocy Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy* sprawy nie doprowadzono do końca.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Prezydent m. st. Warszawy oraz Pani jako Dyrektor kontrolowanej jednostki.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Dyrektor o **realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Weryfikować kwalifikacje i doświadczenie zawodowe bezpośrednich wykonawców specjalistycznych usług opiekuńczych jeszcze przed rozpoczęciem ich pracy u świadczeniobiorców, tak by były one zgodne z § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).
2. Zapewnić przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wyłącznie po przedłożeniu jednoznacznych dokumentów potwierdzających chorobę psychiczną. W niejednoznacznych przypadkach jest to zaświadczenie lekarza psychiatry.
3. Zapewnić ustalanie początkowego okresu przyznania świadczenia w formie suo zgodnie z zapisami art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. W przypadkach kontynuacji tej formy wsparcia wzmocnić nadzór nad pracą pracowników socjalnych, tak aby z odpowiednim wyprzedzeniem wszczynać postępowanie o przyznanie usług na kolejny okres.
4. Zapewnić stosowanie art. 107 k.p.a. tak, aby wydawane przez Ośrodek decyzje zawierały pełne uzasadnienie faktyczne i prawne. Wydając decyzje dotyczące przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych zamieszczać zapisy dotyczące odpłatności adekwatne do konkretnej sytuacji.
5. Przestrzegać zapisów art. 39 i art. 46 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczących potwierdzania odbioru decyzji.
6. Zapewnić prawidłową organizację pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Marcin Wodziński
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

- 1) Pan Bogdan Olesiński
Burmistrz Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy
- 2) Pan Włodzimierz Paszyński
Z-ca Prezydenta m.st. Warszawy